

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยพื้นที่และผู้ให้ข้อมูล

พื้นที่ที่ทำการวิจัย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองแสง อำเภอวีปปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม โดยกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีจำนวน 7 คน ได้แก่ ครุศูภรณ์และเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแสง อำเภอวีปปุ่ม จังหวัดมหาสารคาม

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำอาหลักการและขั้นตอนตามแนวความคิดของเคนมิส และแม็กแทกการ์ท (ประวิ特 เอราวารณ์. 2545 : 15-16 ; อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart. 1998 : 11-15) มาเป็นกระบวนการในการดำเนินงานการวิจัยซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) รายละเอียดของการดำเนินงานมีดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) จำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย

- 1.1.1 นางนุสรณ์ ประกอบนันท์ ครูผู้คุ้มครองเด็ก
- 1.1.2 นางสาวกานต์ เพียงเกตุ ครูผู้คุ้มครองเด็ก
- 1.1.3 นางสาวเนาวรัตน์ นครรัตน์ ครูผู้คุ้มครองเด็ก
- 1.1.4 นางสาวพัชนี บาริศรี ครูผู้คุ้มครองเด็ก
- 1.1.5 นางสาวภาวิชา ประวันเสถย์ ครูผู้คุ้มครองเด็ก
- 1.1.6 นางสาวจันทร์ โภแสง ครูผู้คุ้มครองเด็ก
- 1.1.7 นางสาวญวนใจ เพื่อนพ้อง ผู้ช่วยครูผู้คุ้มครองเด็ก

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

- 1.2.1 วิทยากรผู้ให้การอบรม จำนวน 1 คน
- 1.2.2 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

2. การวางแผน (Planning)

ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมการพัฒนา และจัดทำแผนการปฏิบัติการ ดังนี้

2.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินสอนองแสงน สำหรับปีปฐม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นสื้อฐานในการพัฒนา (Base - Line Data) โดยในการศึกษาวิเคราะห์บริบทศูนย์ฯ การศึกษาสภาพการดำเนินงาน เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และอื่นๆ พบว่า ผลการประเมินด้านการจัดประสบการณ์ วิทยาศาสตร์ไม่เป็นที่พอใจ มีข้อจำกัดด้านการปฏิบัติงานการจัดประสบการณ์ไม่เป็นไปตามขั้นตอน โดยครูไม่มีศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์ ไม่มีการวิเคราะห์แนวทางการจัดประสบการณ์ จึงทำให้ครูไม่ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ เมื่อหาที่เกี่ยวข้องกัน และไม่สามารถกำหนดชื่อเรื่องได้ ครูไม่สามารถกำหนดคุณค่าของคุณค่าการเรียนรู้ เพราะครูไม่ได้ศึกษาจุดประสงค์วิชาไม่มีการกำหนดเนื้อหาอย่าง สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูไม่เขียนแผนการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ไม่มีการประเมินการจัดประสบการณ์เพื่อปรับปรุงและพัฒนา

2.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ แล้วร่วมประชุมกับกลุ่มเป้าหมายอีกเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของ การวิจัย อันจะทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ได้

2.3 กลยุทธ์การพัฒนา หลังจากที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของ การวิจัยแล้ว จึงได้ตอกย้ำร่วมกันในการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนานิเทศน์ ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ เพื่อให้ตนเองและกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ มีความสามารถในการเขียนแผนการสอนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ และนำไปใช้จัดสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามความมุ่งหมายของการพัฒนา ซึ่งมี 2 กลยุทธ์ ดังนี้

2.3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1) การบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์

2) การฝึกปฏิบัติการเขียนแผน และกำหนดแผนงานในการพัฒนานิเทศน์ บุคลากรตามแผนปฏิบัติการ ซึ่งแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 4 แผนปฏิการพัฒนาการจัดกิจกรรมเตรียมประทุมนักศึกษาต่อไป ศูนย์พัฒนาฯ เลือก ดำเนินสอนแบบแผน ชั้นมหาวิทยาลัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘

กิจกรรม	ผู้อำนวยการร่วม	ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม	วิธีการนำเสนอรวม	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินรวมทั้งห้องเรียน	แหล่งข้อมูลเครื่องมือให้กับผู้สอน
1. การศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ปรับเปลี่ยนความสำเร็จ (โรงเรียนหนองขามทุ่งใหญ่ อําเภอวังน้ำเขียว จังหวัดมหาสารคาม)	1. เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดประชุมนักศึกษาต่อไป ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔	18 เม.ย. 2554	1. ผู้จัดฯ 2. กลุ่มเป้าหมาย 3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	การสัมมนา	แบบสัมมนา	1. ผู้จัดฯ 2. ผู้ร่วมวิชาชีพ 3. วิชาเอก
2. การประชุมพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรร่วมชุมชนดังนี้	2. เพื่อให้ครุภารมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในการจัดกิจกรรมเตรียม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔	20 เม.ย. - ๒ พ.ค. 2554	1. ผู้จัดฯ 2. กลุ่มเป้าหมาย	การสัมมนา	แบบสัมมนา	ผู้จัดฯ
2.1 การเตรียมการประชุม 2.2 การดำเนินการประชุม เนื้องบุญบุพ tek	ในการจัดกิจกรรมเตรียม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔	22 - 30 เม.ย. 2554	1. ผู้จัดฯ 2. กลุ่มเป้าหมาย	การสัมมนา	แบบสัมมนา	ผู้จัดฯ
2.2.1 การอบรมครุภารมีให้ความรู้ความเชี่ยวชาญแก่ใจในการจัดกิจกรรมเตรียม	เพื่อวางแผนจัดทำตารางการสอน วันดูไปรษณีย์ วันดูไปรษณีย์ 2. เพื่อให้ครุภารมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมเตรียม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔	23 เม.ย. 2554	1. ผู้จัดฯ 2. กลุ่มเป้าหมาย	การสัมมนา	แบบสัมมนา	ผู้จัดฯ
2.2.2 การอบรมครุภารมีให้ความรู้ความเชี่ยวชาญแก่ใจในการจัดกิจกรรมเตรียม	เพื่อให้ครุภารมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมเตรียม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔	23 เม.ย. 2554	1. ผู้จัดฯ 2. กลุ่มเป้าหมาย	การสัมมนา	แบบสัมมนา	ผู้จัดฯ

กิจกรรม	ผู้อำนวยการร่วม	ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ผู้ดูแลห้องทั่วไป	วิธีการเก็บร่วมรวม	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ	แหล่งที่มาของรัฐ
		ดำเนินงาน	ดำเนินกิจกรรม	ช้อมูล	รวมรวมข้อมูล	ผู้ให้อนุญาต
2.2.2 การซ่อมแซมงาน จัดการและบริการ ประสมการส์ วิทยาศาสตร์ - ความรู้ในกระบวนการเรียนรู้ และน้ำยาศาสตร์ - เพื่อให้ทราบว่าคุณเป็นภาระเมื่อ ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียน และน้ำยาศาสตร์	- เพื่อให้ครุ่นความสามารถของเด็ก และน้ำยาศาสตร์ - เพื่อให้ทราบว่าคุณเป็นภาระเมื่อ ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียน และน้ำยาศาสตร์	24 -25 เม.ย. 2555	1. ผู้จัด 2. กลุ่มนักเรียน 3. วิทยากร	1. การประมีน 2. การถ่ายทอด 3. ผลงาน	1. แบบประเมิน 2. แบบสังเกต 3. ผลงาน	1. ผู้จัด 2. ผู้ร่วมวิจัย 3. วิทยากร
3. ประเมินผลการ ประเมินปริญญา	ประเมินผลการ ประเมินปริญญา	24 เม.ย. 2555	1. ผู้จัด 2. กลุ่มนักเรียน	1. การทดสอบ 2. การประเมินความพึง	1. แบบทดสอบ 2. แบบประเมิน	1. ผู้จัด 2. ผู้ร่วมวิจัย
3. ประเมินผลงาน	ประเมินผลงาน ประเมินห้องเรียน ประเมินนักเรียน	28 เม.ย. – 4 พ.ค. 2555	1. ผู้จัด 2. กลุ่มนักเรียน 3. ผู้สอน	พอกใจ	1. การสังเกต 2. การประเมิน	1. ผู้จัด 2. ผู้ร่วมวิจัย 3. ผู้สอน

กิจกรรม	ผู้อำนวยการร่วม	ระยะเวลาในการดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบทั้งบ้านการ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการทั่วไป	แหล่งทุนอุดหนุน
		ดำเนินงาน	ดำเนินกิจกรรม	ช้อมูล	รวมรวมมาทั้งหมด	ผู้ให้ทุนอุดหนุน
2.1 การวางแผนการ นิเทศ	1. เพื่อขับเคลื่อนภารกิจตามที่ได้กำหนดไว้ 2. เพื่อให้ค้นพบแนวทางดำเนินการต่อไป ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการดำเนินการที่มีความต้องการ เสริมประสิทธิภาพการจัดการ วิทยาศาสตร์และการจัดการ เรียนรู้การจัดการและประเมิน	28 เม.ย. 2555 1-27 เม.ย. 2555	1. ผู้จัดฯ 2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 3. วิทยากร	การสังเกต 1. การประเมิน 2. การประเมิน	1. แบบประเมิน 2. แบบสังเกต 3. ใบงาน	
2.2 การปฏิบัติการร่วมกับ - นักเผยแพร่องค์ความรู้	2. เพื่อให้ค้นพบแนวทางดำเนินการต่อไป ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการดำเนินการที่มีความต้องการ เสริมประสิทธิภาพการจัดการ วิทยาศาสตร์และการจัดการ เรียนรู้การจัดการและประเมิน	10 พ.ค. 2555	4. ผู้จัดฯ 5. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 6. ผู้เชิญ话题	1. การสังเกต 2. การประเมิน	- แบบทดสอบ - แบบประเมิน	1. ผู้จัดฯ 2. ผู้ร่วมวิจัย 3. ผู้นำเสนอกิจกรรม
2.2.1 สังกัดการณ์สอน ในชุมชน	กระบวนการล้วงยาเสพติดผู้ร่วมวิจัยอย่างมี ประสิทธิภาพ	1. ผู้จัดฯ 2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 3. เพื่อให้ครุภัณฑ์และตัวเอง	1. การสังเกต 2. การประเมิน	1. การสังเกต 2. แบบประเมิน	1. ผู้จัดฯ 2. ผู้ร่วมวิจัย	
2.2.2 กองประกันผล ภารกิจทาง	ความต้องการในกระบวนการ วางแผนการจัดการและประเมิน ประสิทธิภาพวิทยาศาสตร์					3. ผู้นำเสก

3. การสังเกต (Observation)

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.1.1 กิจกรรมการบรรยายของวิทยากร เพื่อทราบถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ และสังเกตพฤติกรรมเป้าหมาย

3.1.2 กิจกรรมฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ และแบบพุทธิกรรมกลุ่มเป้าหมาย

3.2 การนิเทศภายใน โดยผู้นิเทศเป็นผู้ให้ปรึกษา แนะนำ และประเมินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์วิทยาศาสตร์ และความสามารถในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ของกลุ่มเป้าหมาย

4. การปฏิบัติ (Action)

ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยลงมือปฏิบัติ ดังนี้

4.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ โดยได้เชิญวิทยากร มาให้ความรู้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

4.1.1 การบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์มีเป้าหมายเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ โดยเชิญวิทยากรมาบรรยาย และเปิดโอกาสให้ครูได้อภิราย ซักถาม ระดมสมอง เนื้อหาที่บรรยาย ได้แก่แนวคิด หลักการ ประโยชน์ องค์ประกอบ เทคนิคการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ และการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ มี 4 ขั้นตอน โดยใช้ระยะเวลาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

4.1.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ มีเป้าหมายเพื่อให้กู้่มเป้าหมายมีความสามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ได้

4.2 การนิเทศภายในโดยวิทยากรเป็นผู้นิเทศ และกู้่มเป้าหมายแต่ละคนดำเนินการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์เพื่อรับการนิเทศ หลังจากนั้นใช้แผนการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้จัดการเรียนการสอนจริงในชั้นเรียน โดยมีผู้นิเทศร่วมสังเกต การสอน แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะภายหลังการสอนเสร็จสิ้น เพื่อให้กู้่มเป้าหมายมี

ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ สามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องจากการนำเสนอแผนการเรียนนี้ไปใช้ในสถานการณ์จริงในขั้นเรียนต่อไป

5. การสะท้อนผล (Reflection)

เมื่อปฏิบัติกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในแล้ว ผู้วิจัยกลุ่มเป้าหมาย ประชุมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการสะท้อนผลดังนี้

5.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ ดำเนินดังนี้

5.1.1 กิจกรรมบรรยายของวิทยากร เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการบรรยาย เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการและสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสังเกต (ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกต)

5.1.2 กิจกรรมฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำใบงาน (วิทยากรเป็นผู้ตรวจ) การประเมินความพึงพอใจต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ และสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

5.2 การนิเทศภายใน เก็บรวบรวมข้อมูลการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ สำรวจการเก็บรวบรวมข้อมูลในขณะที่ครุภักดิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- แบบสัมภาษณ์ ใช้บันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามกรอบการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาในแต่ละกิจกรรมจำนวน 1 ฉบับ

2. แบบบันทึกการสังเกต ใช้บันทึกข้อมูลจากการสังเกตกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามกรอบการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาในแต่ละกิจกรรม จำนวน 1 ฉบับ

3. แบบบันทึกการนิเทศ ใช้บันทึกข้อมูลจากการนิเทศการสอน ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า และวัตถุประสงค์ของการศึกษาในกิจกรรมการนิเทศ จำนวน 1 ฉบับ

4. แบบประเมินแผนและการจัดการเรียนรู้ ใช้บันทึกข้อมูลการประเมินของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยประเมินแผนและการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมการนิเทศ จำนวน 1 ฉบับ ใช้เก็บข้อมูลในกิจกรรมการนิเทศ เพื่อเป็นการประเมินแผนการสอนและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของผู้ร่วมวิจัย โดยเก็บข้อมูลตามกรอบและวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ มีการดำเนินการดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบบันทึกการนิเทศ ผู้เข้าประชุม เชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการสังเกตการณ์ใน 3 กิจกรรม คือ การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ จากแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการศึกษา เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบบันทึกการนิเทศ

1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบบันทึกการนิเทศ ตามแนวคิดของบุญธรรม กิจปรีดาบาริสุทธิ์ (2543 : 50-53) และสมนึก ภัททิยชนี (2546 : 31-33)

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบบันทึกการนิเทศ ตามขอบข่ายเนื้อหาและหลักการสร้างที่ศึกษาให้ครอบคลุมของเขตของการวิจัย

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบบันทึกการนิเทศ ที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบบันทึกการนิเทศ ที่สร้างขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ด้านความถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมด้านเนื้อหา ของเครื่องมือชี้ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.5.1 นายทงษ์ ลาภรัตนวิทยา มีความเชี่ยวชาญด้านสติ๊ก และการวิจัย

1.5.1 นางนภร ดวงหัสดีย มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.5.1 นายอุดลย์ ภูลิ่ม มีความเชี่ยวชาญด้านความถูกต้อง เหมาะสม

ด้านเนื้อหา ภาษา

1.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง ถ้ามีการแก้ไขให้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.7 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบบันทึกการนิเทศ เป็น冊บัสนบูรณาภิเษก เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบประเมินแผนและการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ จากแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการศึกษา เพื่อกำหนดขอบข่าย เนื้อหาในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์รูปแบบและวิธีการสร้างแบบประเมินแผนและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2540 : 54-58) และสมนึก ภัททิยธนี (2546 : 31-33)

2.3 วิเคราะห์กรอบการศึกษาเพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาสู่การ กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมกรอบของการพัฒนานักคิดการในการจัดกิจกรรม เสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์

2.4 สร้างแบบประเมินแผนและการจัดการเรียนรู้ตามขอบข่ายเนื้อหาและ หลักการสร้างที่ศึกษาให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย

2.5 นำแบบประเมินแผนและการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่อ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินแบบประเมินแผนและการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ด้านความถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมด้านเนื้อหาของเครื่องมือ โดยใช้ค่า IOC (Item – objective Congruence Index) โดยมีค่าตั้งแต่ 0.67 – 1.00

2.7 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง ถ้ามีการแก้ไขให้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.8 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับครูผู้สอนและเด็กเล็กในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่เด็กจำนวน 30 คน โดยหาค่าอำนาจจำแนก $0.464 - 0.821$ โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α - Coefficient) ตามวิธีการของ cronbach ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.94

2.9 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบบันทึกการนิเทศเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ในแต่ละกิจกรรม ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.1 ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์ทดสอบครุภักดิ่นเริ่มกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อทราบความรู้เดิม และความรู้หลังจากที่ได้รับการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้วว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่

1.2 ผู้วิจัยลงทะเบียนพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.3 หลังจากที่ครุภักดิ่นการเขียนแผนการรู้สึก วิทยากรดำเนินการประเมินแผนการเรียนรู้ที่ครุภักดิ่นเขียน โดยใช้แบบประเมินการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์

1.4 หลังจากประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครุภักดิ่นสอบถามความคิดเห็นหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. การนิเทศภายใน

2.1 ผู้นิเทศประเมินแผนการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคล ก่อนที่กลุ่มเป้าหมายจะดำเนินการสอนจริง โดยใช้แบบประเมินการเรียนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์

2.2 ผู้นิเทศสังเกตการณ์สอนของกลุ่มเป้าหมายตามตารางการนิเทศ โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์วิทยาศาสตร์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเครื่องมือในแต่ละประเภทมาตรวจสอบความสมบูรณ์และจำนวนหน่วยให้ตรงตามกรอบการศึกษา การพัฒนาครุศ้านการจัดประสบการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินสอนแบบ สำหรับวัยปีทุ่ม จังหวัดมหาสารคาม

2. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันทำการศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลตามหมวดหมู่ และประเภทของข้อมูลตามเครื่องมือแต่ละประเภท

3. การจัดกระทำข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการนิเทศ ได้นำข้อมูลมาตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้การตรวจสอบแบบหลายมิติ (Triangulation) ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบประเมิน ได้นำข้อมูลมาตรวจสอบให้คะแนนและบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ แบ่งระดับคะแนนดังนี้

คำอธิบาย	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด เท่ากับ 5	
เห็นด้วยมาก เท่ากับ 4	
เห็นด้วยปานกลาง เท่ากับ 3	
เห็นด้วยน้อย เท่ากับ 2	
เห็นด้วยน้อยที่สุด เท่ากับ 1	

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการนิเทศ ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็นสำคัญ ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบประเมินได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกณฑ์การแปลผลคะแนน มีดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย

4.51 – 5.00 หมายความว่า เห็นด้วยมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า เห็นด้วยมาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า เห็นด้วยปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายความว่า เห็นด้วยน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด

5. สรุปผลและรายงานข้อมูล โดยวิธีพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวัดการตรวจสอบเครื่องมือ ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยวิธีการ (IOC : Item – objective Congruence Index) และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาสามประสิทธิ์แอลฟ่า (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาก (Cronbach) (บุญชุมศรีสะอาด. 2545 : 102 - 107)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)